

Informe trimestral de conjuntura catalana

Juliol 2021

Editorial

El present informe de conjuntura estima el comportament de l'economia catalana durant el segon trimestre de 2021, avança l'evolució esperada per al tercer trimestre, i actualitza el creixement econòmic previst per a 2021 i 2022. Cal destacar tres resultats principals:

En primer lloc, els indicadors de confiança empresarial de l'enquesta de clima confirmen una millora clara de les expectatives de recuperació de l'activitat una vegada es van relaxar les restriccions per contenir la pandèmia. Aquesta millora de les expectatives s'estén a tots els sectors, tipus d'empresa i àmbits territorials –i és més intensa com més profunda va ser la contracció a cada sector, empresa (per dimensió) i territori. Així, l'hostaleria és el sector que mostra una millora més accentuada –precisament perquè partia d'un nivell inferior. Cal tenir en compte, però, que l'enquesta es realitza durant el mes de juny, quan encara no eren gaire notoris els efectes de la cinquena onada. Des d'aquell moment el nombre de contagis i hospitalitzacions ha augmentat amb virulència i, en paral·lel, han augmentat les cancel·lacions de reserves hoteleres, el que fa témer un empitjorament de les perspectives per al sector turístic durant aquest estiu.

No obstant això, el bon ritme de les vacunacions a tot el país, extensible a tots els segments d'edat, posarà fre amb tota probabilitat a l'actual onada de contagis i es pot confiar que els factors que impulsen el creixement es vagin consolidant al llarg dels propers mesos. Un repàs dels diferents indicadors d'elevada freqüència comentats a l'informe mostra, en general, una millora incipient però sostinguda. En particular, l'evolució de l'ocupació efectiva

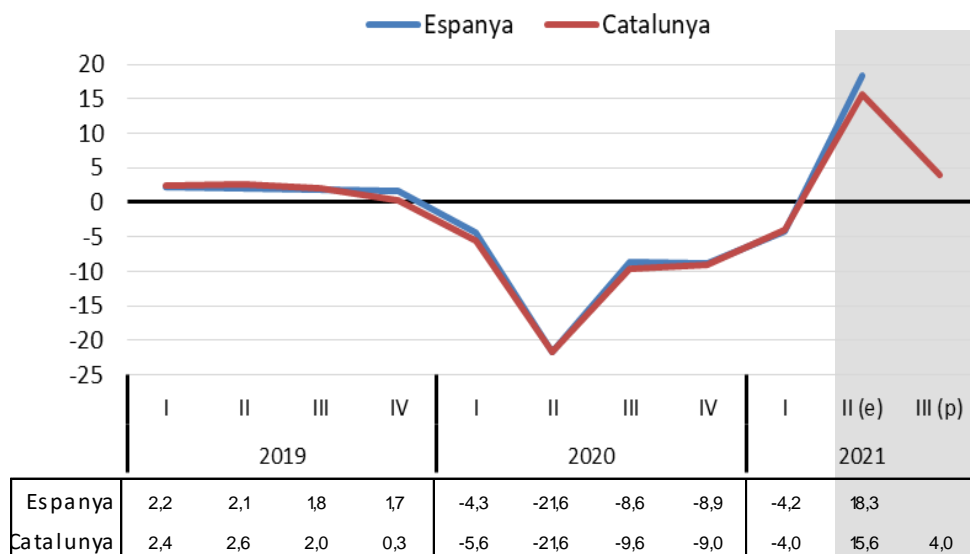
situa el nombre d'assalariats a finals del segon trimestre a menys d'un 4% del nivell assolit durant el mateix període de 2019, seguint una senda continuadament ascendent durant els últims quatre mesos. Si no es produeixen imprevistos, el consum privat hauria d'agafar gradualment embranzida, a mesura que el creixement de l'ocupació reforci la confiança de les famílies i es trasllada a despesa almenys una part de l'estalvi acumulat al llarg dels últims trimestres. La inversió també hauria d'arrancar amb força, estimulada per l'augment de la demanda agregada, unes condicions creditícies favorables i els efectes multiplicadors associats amb els fons NGEU. Per tant, i com a segona conclusió principal de l'informe, es revisen lleugerament a l'alça les previsions de creixement per a 2021 –del 6,0% al 6,3%– i 2022 –del 6,1% al 6,7%.

En tercer lloc, la fortalesa de la recuperació a escala global ha tingut com a contrapartida un augment de les pressions inflacionistes, derivades principalment del component energètic. A Catalunya, l'IPC ha escalat fins al 2,6% en termes interanuals al juny –el valor més elevat des de l'abril del 2017. Ara bé, la inflació subjacent –que descompta els components més volàtils: productes energètics i aliments no elaborats– es manté des de fa molts mesos en valors molt continguts, propers a zero. A més, cal tenir en compte l'efecte esglaó associat amb la davallada dels preus energètics observada el 2020. En conclusió: si aquest augment puntual de la inflació es interpretat correctament pels agents econòmics com un fenomen transitori no cal témer per una espiral preus-salaris que, llavors sí, podria posar en risc la fortalesa i continuïtat de la recuperació.

Els indicadors de confiança empresarial confirmen una millora clara de les expectatives una vegada es van relaxar les restriccions

Es revisen a l'alça les previsions de creixement per a 2021 –del 6,0% al 6,3%– i 2022 –del 6,1% al 6,7%.

Gràfic 1. Evolució del PIB (corregit d'estacionalitat) (Taxes de var. interanual, en %)

Fonts: Espanya: INE (fins al 1T21) i estimació Airef (2T21)
Catalunya: Idescat (fins al 1T21) i estimacions pròpies (2T21 i 3T21)

Síntesi de la conjuntura catalana: s'accelera la recuperació econòmica

A l'informe presentat a l'abril es destacaven dos factors fonamentals que condicionarien la recuperació: la millora gradual de la situació epidemiològica i la resposta dels agents econòmics durant el procés de desescalada. Tres mesos després, aquests continuen essent els elements essencials per entendre l'evolució de l'economia durant el segon semestre de 2021.

Més concretament, i d'acord amb les dades presentades per l'Idescat, el PIB es va reduir en termes inter trimestrals un -0,6% el quart trimestre de 2020 i un -0,1% el primer trimestre de 2021. Recordem també que, en la conjuntura actual, resulta molt més informatiu fixar-se en les taxes de creixement inter trimestrals que no pas en les interanuals. El motiu és que, donada la intensitat de la contracció econòmica del 2020, les variacions interanuals del 2021 seran molt elevades i condicionades per aquest efecte base.

El descens de la incidència de la pandèmia a partir de principis de febrer va permetre una certa relaxació gradual de les restriccions per contenir-la, fet que va afavorir que al llarg dels següents mesos s'hagi observat una millora gradual de l'activitat.

Posteriorment, la fi de l'estat d'alarma al maig i la flexibilització de les restriccions

estan tenint un impacte positiu sobre l'economia, amb una reactivació que, en els darrers dos mesos, està assolint cada cop més inèrcia. La millora de la situació epidemiològica gràcies a l'acceleració del ritme de vacunació ha incidit favorablement en l'activitat econòmica, que en el segon trimestre de l'any es preveu que creixi a bon ritme (1,2% inter trimestral).

La previsió de cara a la segona meitat de l'any és que aquesta recuperació s'acceleri, a mesura que hi hagi més sectors que puguin retornar als nivells habituals d'activitat.

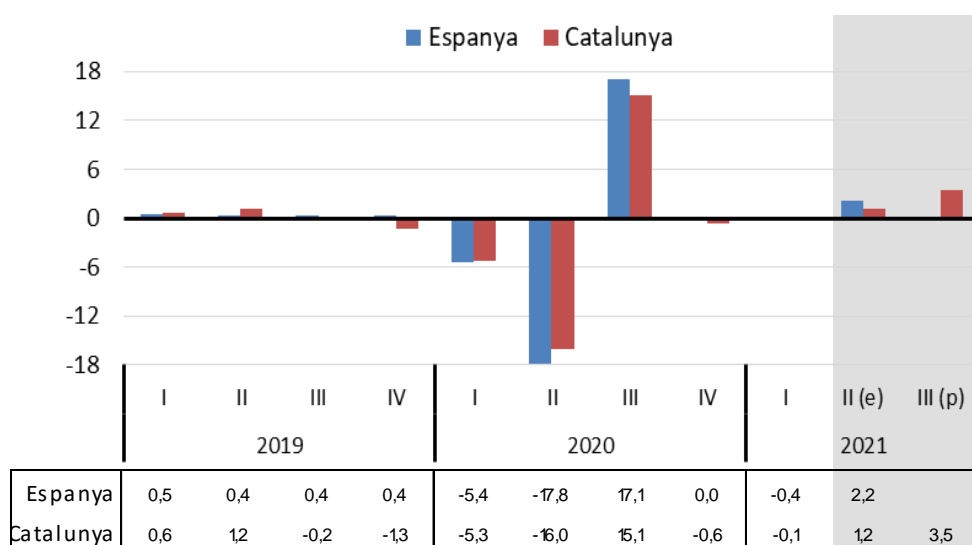
L'augment del PIB pot apropar-se al 6,3% per al conjunt del 2021, recuperant així només una part de la caiguda de l'activitat del 2020 (-11,5%). És important destacar que aquest escenari es basa en la hipòtesi que possibles noves variants del virus no alteren de forma significativa el procés gradual de retirada de les restriccions a l'activitat econòmica.

Un bon exemple n'és l'efecte que pugui tenir la cinquena onada provocada per la variant "delta" iniciada pocs dies abans d'elaborar aquest informe. El major dinamisme de l'activitat que s'espera durant la segona meitat de 2021 vindrà molt condicionat per l'evolució del sector turístic, donat el seu elevat pes en l'economia catalana.

S'estima un creixement inter trimestral del PIB de l'1,2% el segon trimestre

I per al tercer trimestre es preveu que aquesta taxa augmenti fins al 3,5%

Gràfic 2. Evolució del PIB (corregit d'estacionalitat) (Taxes de var. intertrimestral, en %)

Fonts: Espanya: INE (fins al 1T21) i estimació Banc d'Espanya (2T21)
Catalunya: Idescat (fins al 1T21) i estimacions pròpies (2T21 i 3T21)

Previsions per a l'any 2021: previsió de creixement del PIB del 6,3%

Com ja s'ha destacat en els anteriors informes de conjuntura a partir de l'esclat de la pandèmia, cal tenir ben present que la incertesa sobre l'evolució econòmica és molt superior a l'habitual. Per tant, cal ser conscients que aquest fenomen dificulta l'elaboració de les previsions econòmiques a Catalunya per al conjunt de l'any 2021.

La incertesa relativa a la campanya de vacunació i a la pròpia evolució de la pandèmia provoquen que qualsevol desviació de l'escenari previst tingui un impacte molt important sobre les nostres previsions de recuperació de l'activitat econòmica.

En aquest sentit, cal destacar que aquest informe es basa en el mateix escenari central que en el de fa tres mesos. És a dir, que la campanya de vacunació permetrà una progressiva reobertura d'aquelles activitats que han patit restriccions per raons sanitàries.

Això no exclou la possibilitat que, en els propers mesos, sorgeixin nous brots epidemiològics que impliquin restriccions puntuals; però la progressiva administració de les vacunes ha de permetre una retirada gradual de les mesures de contenció, fins a la seva desaparició pràcticament total a finals del 2021.

Amb aquesta hipòtesi, les prediccions apunten a un creixement del PIB del 6,3% per al conjunt de l'any. Aquesta previsió és de tres dècimes superior a la presentada fa tres mesos, essencialment gràcies a una recuperació més intensa del consum privat i del mercat laboral del previst en l'anterior informe de conjuntura.

Pel costat de la demanda es preveu una clara expansió de totes les components durant l'any 2021. Ara bé, cal matissar que aquests creixements venen influïts en bona mesura per la gran magnitud de la caiguda experimentada durant el 2020.

Així, per al consum privat i la inversió es preveuen creixements anuals del 5,6% i 7,1% respectivament, que, en qualsevol cas, no permetran compensar la forta contracció del 2020 (-12,5% i -13,6%, respectivament).

En canvi, el creixement del consum públic s'estima més moderat, al voltant del 3,3%. En el cas del sector exterior es preveuen taxes de creixement molt considerables, del 12,4% i l'11,8% de les exportacions i les importacions, respectivament.

Es revisa a l'alça el creixement del PIB fins al 6,3% l'any 2021, tres dècimes superior a la previsió de l'informe anterior

Aquest escenari es basa en la hipòtesi que no s'aprovaran noves restriccions significatives a l'activitat

PREVISIONS PER A LES PRINCIPALS MACROMAGNITUDS DE L'ECONOMIA CATALANA

	2020	2021 (p)	2022 (p)
Producte Interior Brut	-11,5%	6,3%	6,7%
Consum Privat	-12,5%	5,6%	5,2%
Consum Públic	5,0%	3,3%	2,3%
Formació Bruta de Capital	-13,6%	7,1%	8,5%
Exportacions	-22,6%	12,4%	12,6%
Importacions	-18,7%	11,8%	10,7%
VAB agricultura	-2,6%	2,1%	2,9%
VAB indústria	-9,0%	6,4%	6,1%
VAB construcció	-15,4%	8,7%	7,6%
VAB serveis	-11,7%	6,1%	6,6%
Índex Preus Consum (base 2011)	-0,4%	2,4%	1,6%
Ocupats	-9,0%	4,0%	4,3%
Taxa d'atur	12,6%	13,3%	12,5%

Font: Idescat (2020) i elaboració pròpia (2021 i 2022). P: previsions d'AQR-Lab i Cambrabcn.

Unitats: Taxes variació interanual (%)

Data d'actualització: 13/07/2020

És interessant observar que, d'acord amb aquestes estimacions, l'aportació del sector exterior al creixement del PIB l'any 2021 tornarà a ser positiva, després que la seva contribució fos negativa durant el 2020.

Pel costat de l'oferta es preveu també una clara evolució a l'alça del Valor Afegit Brut (VAB) en tots els sectors. Concretament, del 8,7% a la construcció, del 6,4% a la indústria i del 6,1% als serveis. En canvi, el sector primari, que és el que ha patit un menor impacte de la pandèmia, s'espera que creixi menys el 2021, entorn al 2,1%.

Naturalment, segueixen preocupant les seqüeles que la pandèmia pugui deixar en el mercat de treball i el teixit productiu. Els seus efectes seran persistents, si bé les darreres xifres són més esperançadores. L'atur el mes de juny ha caigut per quart mes consecutiu i les afiliacions a la Seguretat Social també continuen a l'alça, assolint valors propers als registrats al juny de 2019.

Les previsions anuals apunten a un creixement del nombre d'ocupats del 4,0%, que no evitarà un creixement de la taxa d'atur en termes anuals del 12,6% l'any 2020 al 13,3% el 2021.

Índex de confiança empresarial: continua la millora de la confiança empresarial

El ritme de recuperació de l'activitat econòmica dependrà de l'eficàcia de la campanya de vacunació, però també de les decisions que prenguin els agents econòmics. L'evolució de l'Índex de confiança empresarial ajuda a visualitzar l'evolució i perspectives d'aquests agents en entorns de màxima incertesa econòmica com l'actual. L'evolució de l'índex de confiança empresarial harmonitzat referit al tercer trimestre de 2021 (132,6) presenta una millora molt important respecte al registre del trimestre anterior (120,8).

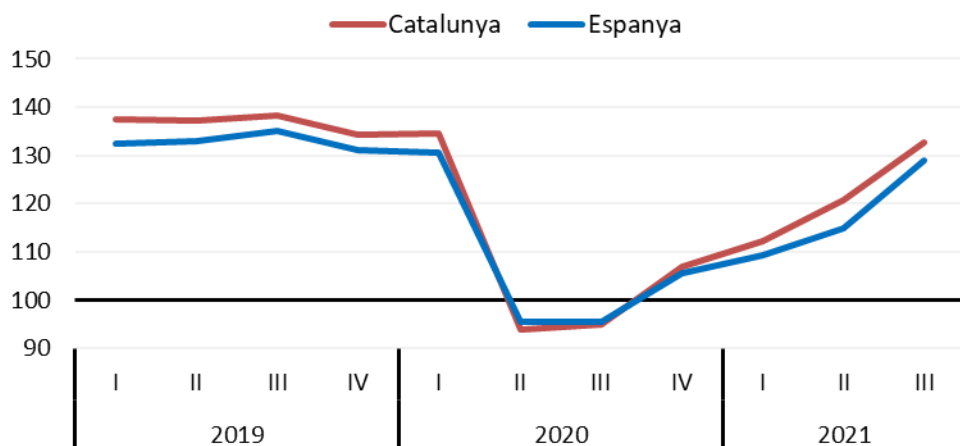
D'entrada, això reflecteix un procés gradual de millora de les perspectives econòmiques a curt termini. A més, si comparem el valor de l'índex en relació amb l'enregistrat el mateix trimestre del 2019, la magnitud segueix encara sent inferior (138,3), però aquest increment notable del tercer trimestre reflecteix com les expectatives han evolucionat molt positivament després d'un any i mig amb valors molt per sota. Per tant, tot i que encara no s'han assolit els nivells de confiança previs a la pandèmia, la recuperació avança a bon ritme.

Es preveu un augment de la taxa d'atur fins al 13,3%, dues dècimes menys que a l'informe anterior

La inflació s'accelera fins al 2,4% el 2021

La confiança empresarial creix amb força el 3T de 2021

Gràfic 3. Índex de confiança empresarial harmonitzat (Índex, base IT.2013=100)

Font: INE (ESP) i Idescat (CAT)

Per altra banda, es tornen a constatar diferències importants a nivell sectorial, amb caigudes respecte al tercer trimestre de 2019 especialment intenses en el cas de l'hostaleria i el transport (-14,5%) i a la resta de serveis (-5,1%). Tot i així, en tots els casos les expectatives són clarament millors que fa tres mesos. Un element a destacar és que les taxes de creixement intertrimestrals apunten a una recuperació més intensa en aquells sectors que més van patir l'impacte de la pandèmia, com ara l'hostaleria i el transport (19,6%), el comerç (11,5%) i la resta de serveis (8,0%).

De la comparativa amb el conjunt de l'economia espanyola se n'extreuen tres

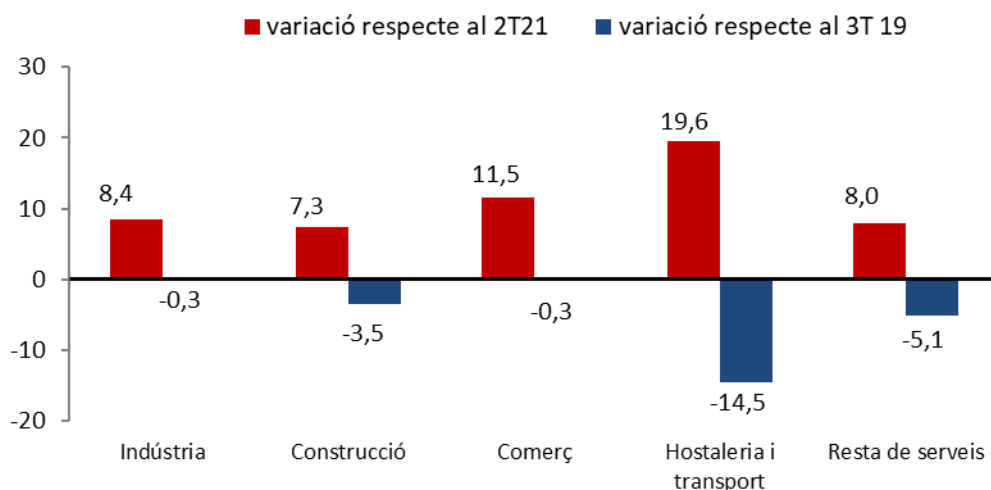
resultats principals. Primer, l'índex agregat de confiança empresarial a Catalunya (132,6) continua prenent un valor superior al referit al de l'economia espanyola (128,9).

El segon resultat és que les expectatives per al tercer trimestre del 2021 a Catalunya s'han recuperat més intensament si les comparem amb el mateix trimestre de 2019. Finalment, el perfil de recuperació sectorial entre l'economia catalana i l'espanyola està sent molt similar des de l'inici de la pandèmia.

La confiança augmenta especialment a l'hostaleria i transport

Les expectatives són millors a l'economia catalana que a l'espanyola

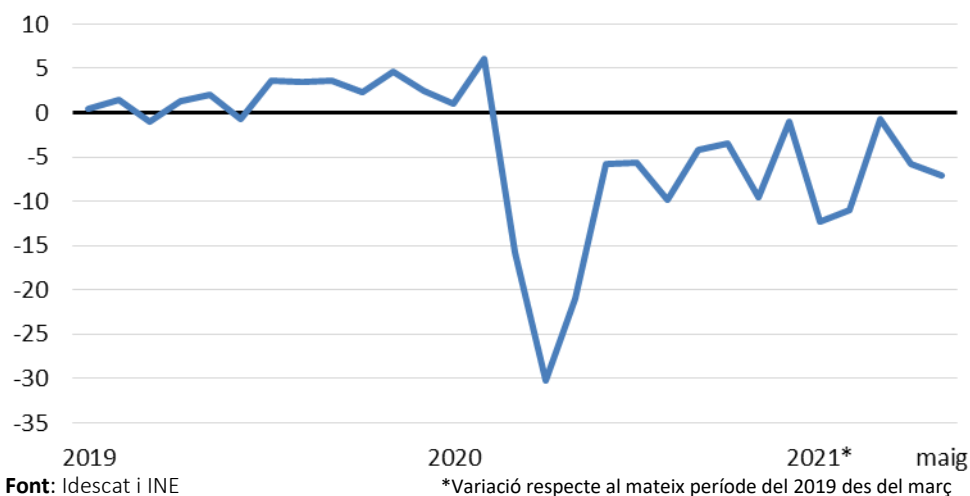
Gràfic 4. ICEH per sectors a Catalunya. III trimestre del 2021 (Taxes de variació, %)

Font: Idescat

Gràfic 5. Índex de comerç al detall

(Base 2015=100 a preus constants, taxa de variació interanual, en %)

Consum: previsió de creixement del 5,6% el 2021

Una de les dades més significatives d'aquest informe és la recuperació en els darrers mesos del consum de les famílies. L'increment de l'estalvi de les llars al 2020 està ajudant a que la progressiva eliminació de les restriccions es tradueixi en un fort augment del consum privat.

Un dels indicadors que tradicionalment resulta més fiable per seguir l'evolució del consum de les famílies és la matriculació de turismes. La darrera dada disponible és la del passat mes de juny, amb un creixement positiu respecte al maig del 2,7%. No obstant això, la caiguda acumulada de gener a juny del 2021 respecte al mateix període de 2019 segueix sent molt intensa (-41,7%). En termes interanuals, el descens al juny ha estat del -35,1%, senyal que el sector de l'automòbil s'està recuperant mica en mica.

Si ens fixem en el comerç en general, l'evolució de l'índex de comerç al detall és similar a la de la matriculació de turismes. En primer lloc, ha tancat el mes de maig (última dada disponible) amb una caiguda

acumulada del -6,2% en relació amb els primers mesos del 2019. No obstant això, presenta un creixement mensual del 3,0%, senyal que el consum s'està recuperant progressivament.

Un dels elements a destacar del nostre escenari és la previsió de que, si no es materialitza cap restricció important, aquest procés d'expansió es vagi accelerant en els propers mesos. En concret, el 2021 els models econòmics utilitzats porten a una previsió de creixement del consum del 5,6%, el que implica una revisió a l'alça de mig punt respecte a la previsió de fa tres mesos.

De cara al 2022, tot i que en aquest cas el grau d'incertesa és molt superior, la previsió apunta a un creixement similar, del 5,2%. Cal destacar que, segons les nostres prediccions, el consum privat agregat no assoliria els nivells previs a l'inici de la pandèmia fins a finals del 2022, atès que la magnitud de la contracció va ser especialment intensa l'any 2020 (-12,5%).

La progressiva eliminació de les restriccions impulsa amb força el consum de les famílies

El rebot del consum privat del 2021 no serà suficient per compensar la caiguda del 2020

Taula 1. Evolució dels indicadors. Consum

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual*	%Variació acumulada**
Matriculació de turismes (nombre)	12.609	juny 21	2,7%	-35,1%	-41,7%
Índex vendes grans superfícies, preus constants (Base 2015=100)	76,9	maig 21	0,9%	-12,4%	-15,5%
Índex comerç al detall, preus constants (Base 2015=100)	95,6	maig 21	3,0%	-7,1%	-6,2%
Importacions de béns de consum (milions d'euros)***	2.074,2	maig 21	-3,9%	-24,8%	-21,7%

Font: Idescat i INE

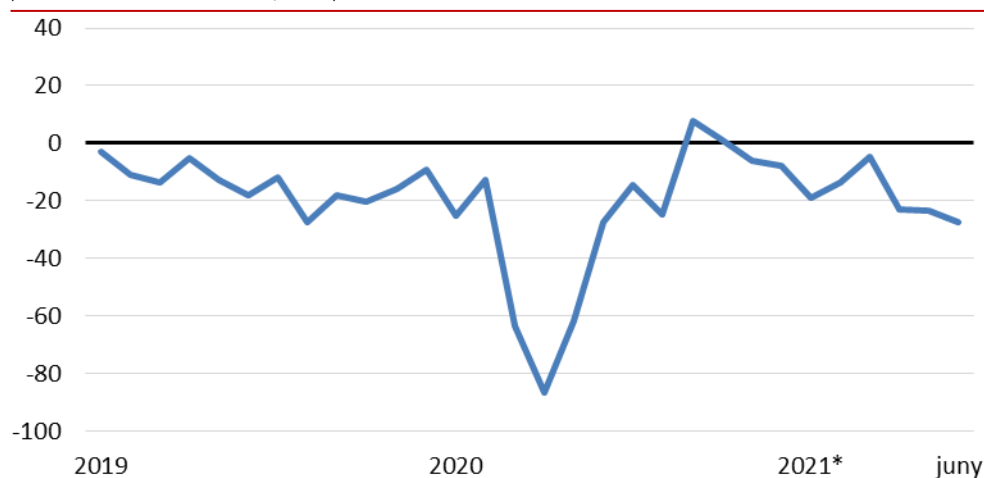
*Variació respecte al mateix període del 2019.

**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any respecte al mateix període del 2019.

***Dades del 2019 definitives i del 2021 provisionals

Gràfic 6. Matriculació de vehicles industrials

(Taxa de variació interanual, en %)

Font: Idescat

*Variació respecte al mateix període del 2019 des del març.

Inversió: previsió de creixement de la inversió del 7,1% el 2021

Després d'una forta contracció de la inversió el 2020 (-13,6%), el més significatiu en comparació amb els informes previs és la constatació, a partir de les darreres dades disponibles, que la inversió s'està recuperant progressivament, tot i que encara amb incerteses pel que fa a l'evolució d'algun indicador.

Pel que fa als indicadors més directes d'inversió, cal destacar que la matriculació de vehicles industrials registra un descens acumulat entre gener i juny de 2021 del -23,7% respecte al mateix període de 2019. Addicionalment, la caiguda del mes de juny respecte al mateix mes de 2019 és encara més intensa (-27,2%), fet que s'explica en bona part pel descens intermensual del -10,1% registrat el mes de juny.

No obstant això, les importacions de béns de capital registren fins al mes d'abril (última dada disponible) una variació acumulada de gener a maig de 2021 de

l'1,1% en comparació amb el mateix període de 2019.

Addicionalment, el crèdit al sector privat està experimentant un creixement moderat respecte als nivells previs de pre-pandèmia. Concretament, l'augment acumulat del primer trimestre de 2021 va ser del 3,6% en comparació amb el primer trimestre de 2019.

La síntesi de tota la informació disponible es tradueix en que les estimacions de la Cambra i AQR-Lab (UB) per al conjunt del 2021 siguin d'un increment de la inversió del 7,1% per al conjunt del 2021.

Aquesta taxa quedaria molt lluny de compensar la reducció observada al 2020, de manera que caldrà esperar a l'any 2022 per recuperar el volum d'inversió previ a la pandèmia.

La inversió s'està recuperant els darrers mesos en la majoria d'indicadors

El creixement de la inversió el 2021 se situarà entorn al 7,1%

Taula 2. Evolució dels indicadors. Inversió

	Darrera dada	Període	% Variació mensual/trimestral	% Variació interanual*	% Variació acumulada**
Matriculació de vehicles industrials (nombre)	2.234	juny 21	-10,1%	-27,2%	-23,7%
Importacions de béns de capital (milions d'euros)***	565,7	maig 21	-3,8%	-1,8%	1,1%
Crèdit al Sector privat (milions d'euros)	205.003	1T-21	0,9%	3,6%	3,6%

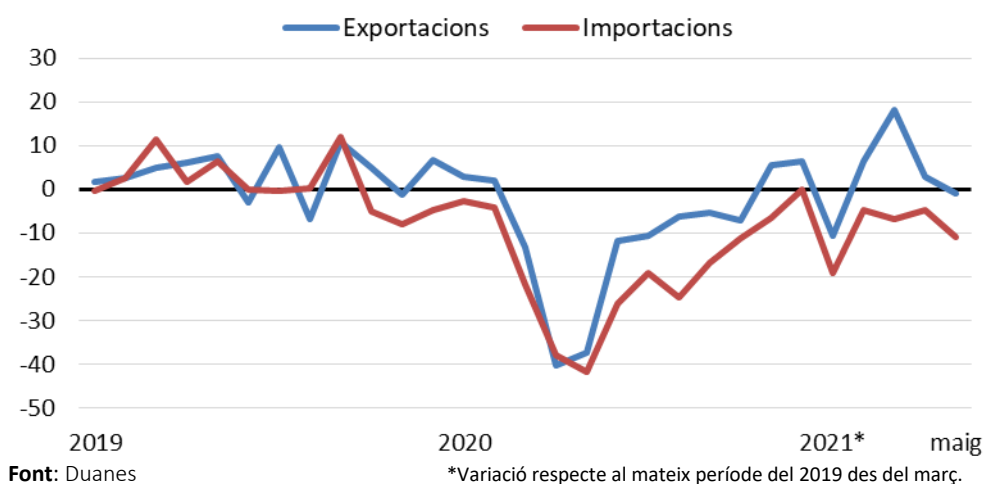
Font: Idescat, INE i Banc d'Espanya

*Variació respecte al mateix període del 2019.

**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any respecte al mateix període del 2019.

***Dades del 2019 definitives i del 2021 provisionals.

Gràfic 7. Comerç exterior de béns (Taxa de variació interanual, en %)

Previsió de creixement de les exportacions del 12,4% l'any 2021

Sector exterior: es preveu una aportació positiva al creixement del comerç internacional

L'impacte negatiu de la pandèmia sobre el conjunt de l'economia mundial ha estat una característica idiosincràtica d'aquesta crisi. Per tant, també ha tingut un impacte generalitzat sobre el comerç exterior. Ara bé, la presència d'asimetries importants en l'evolució econòmica dels països, de la seva especialització sectorial, així com de les diferents estratègies adoptades per combatre la pandèmia fa que l'impacte sobre el sector exterior no hagi estat homogeni.

El més remarcable és que l'evolució en els darrers mesos, especialment a partir del mes de febrer, mostra una ràpida expansió de les exportacions i importacions. Si comparem les dades mensuals de duanes amb les dades de fa dos anys (per evitar el xoc del 2020), es comprova que el valor de les exportacions fins al mes de maig (darrera dada disponible) van ser superiors a les exportacions del 2019 (4,3%). En el cas de les importacions, la dada del mateix període encara apunta a un cert marge per recuperar el nivell previ a la pandèmia (-10,5% acumulat).

Si distingim l'evolució per destinació econòmica dels béns, es detecten diferències importants. Centrant-nos en la dada del mes de maig, les exportacions dels béns de consum van augmentar un 1,4% respecte el mateix mes de dos anys abans, les dels béns intermedis van caure un -0,3%, però les de béns de capital van disminuir un -4,8%.

Pel que fa a les importacions també hi ha diferències clares per destinació econòmica, una evolució que vindrà molt influïda pel comportament de les famílies. Si ens centrem en la dada del mes d'abril, en el cas dels béns de consum el creixement va ser un 16,2% inferior a la mateixa dada de fa dos anys, en el cas dels béns intermedis un 0,3% superior, mentre que en el cas dels béns de capital va ser un 10,6% superior.

Per al conjunt de l'any, les estimacions elaborades per la Cambra de Comerç i AQR-Lab (UB) apunten a un increment del 12,4% i de l'11,8% de les exportacions i les importacions, respectivament.

S'estima que les importacions creixin un 11,8% el 2021

Taula 3. Evolució dels indicadors. Sector exterior

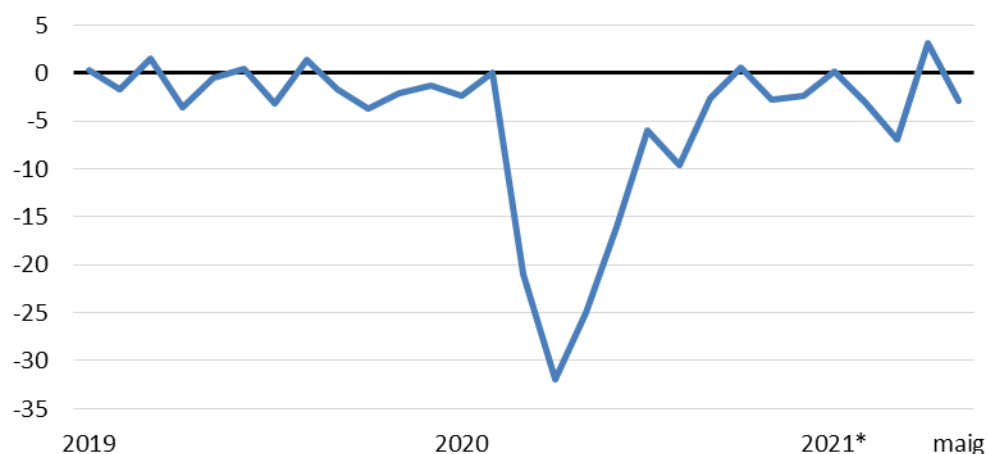
	Darrera dada	Període	% Variació mensual/trimestral	% Variació interanual*	% Variació acumulada**
Exportacions de béns (milions d'euros)	6.783,5	maig 21	2,4%	-0,8%	4,3%
Importacions de béns (milions d'euros)	7.389,8	maig 21	-1,1%	-10,8%	-10,5%
Inversió estrangera (milions d'euros)	463,1	1T-21	-63,2%	-37,4%	-37,4%
Inversió a l'estranger (milions d'euros)	192,1	1T-21	-37,8%	-57,0%	-60,1%

Font: Duanes i Idescat

*Variació respecte al mateix període del 2019.

**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any amb el mateix període del 2019.

Gràfic 8. Índex de Producció Industrial corregit est. (Taxa variació interanual, en %)

Font: Idescat i INE

*Variació respecte al mateix període del 2019 a partir del març de 2021

Indústria: previsió de creixement del 6,4% al 2021

L'anàlisi de l'activitat industrial a Catalunya mostra que, en els darrers mesos, a partir del mes de febrer, es troba en una fase expansiva clara, tot i que encara lluny de recuperar el nivell d'activitat previ a la pandèmia.

L'indicador que millor reflecteix l'evolució del sector industrial, això és, l'índex de producció industrial (només disponible fins al maig 2021 i corregit d'efectes de calendari) mostra una evolució alcista en els darrers mesos. En concret, la taxa de variació acumulada entre gener i maig de 2021 en comparació amb el mateix període de 2019 mostra una caiguda molt moderada, del -2,5%. A més, el creixement intermensual s'ha situat en l'1,6% el mes de maig. En definitiva, el marge per recuperar els nivells de producció previs a la pandèmia és cada cop menys significatiu. La seva recuperació completa dependrà de l'evolució de la pandèmia, el comportament de l'economia domèstica i la consolidació de les exportacions.

També cal destacar que s'observen diferències importants a nivell sectorial. Si bé la taxa acumulada (gener-maig) és del -2,5% en termes agregats, els béns de consum registren un increment del 0,1% respecte a la dada de fa dos anys, en el cas dels béns intermedis un increment del 0,4% i, finalment, per als béns de capital s'observa una disminució del -9,0%.

Per al conjunt de l'any, les estimacions elaborades per la Cambra de Comerç i AQR-Lab (UB) en base a tota la informació disponible apunta a un increment del VAB industrial per al conjunt de l'any 2021 del 6,4%.

Aquest creixement és clarament inferior a la caiguda del VAB registrada el 2020 (-9,0%). No obstant això, si l'evolució del sector segueix recuperant-se al mateix ritme que els últims mesos estimem que, aproximadament, al final del 2021 el sector hauria recuperat el nivell d'activitat previ a la pandèmia.

Comportament diferenciat en funció del tipus de béns industrials considerats

Previsió de creixement a la indústria del 6,6% el 2021

El nivell d'activitat industrial previ a la pandèmia es preveu assolir a finals del 2021

Taula 4. Evolució dels indicadors. Indústria

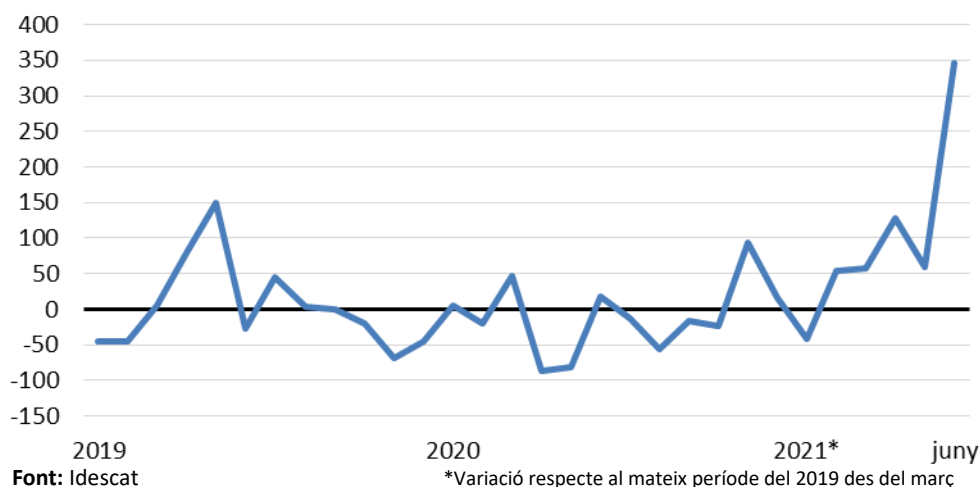
	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual*	%Variació acumulada**
Índex de producció industrial (base 2015=100)	110,2	maig 21	2,2%	-6,1%	-3,6%
Índex de producció industrial corregit (base 2015=100)	111,5	maig 21	1,6%	-3,0%	-2,5%
Facturació d'energia elèctrica a la indústria (GWh)	1.147,6	maig 21	-8,4%	-2,8%	-3,8%
Afiliacions a la indústria total règims (milers)	450,4	juny 21	-6,0%	-8,4%	-3,1%

Font: Idescat i INE

*Variació respecte al mateix període del 2019.

**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any amb el mateix període del 2019.

Gràfic 9. Licitació oficial (Taxa variació interanual, en %)

Construcció: previsió de creixement del 8,7% al 2021

Continuant amb l'evolució del PIB des de la banda de l'oferta, tots els indicadors disponibles mostren una ràpida recuperació de l'activitat del sector de la construcció en els darrers mesos. De la mateixa manera que va ser el sector on la reducció del VAB el 2020 fou superior, també és el que s'està recuperant més ràpidament. La comparativa en l'evolució de les dades sobre afiliació de la Seguretat Social per sectors així ho reflecteix. Així, revisant el nombre d'afiliats entre gener i maig (sense una translació directa a l'activitat per la posada en marxa dels ERTOS) i comparant amb el mateix període del 2019, s'obté una variació acumulada del -2,0% a la indústria, del -1,1% als serveis i de l'1,3% a la construcció. Per tant, al menys pel que fa al nombre d'afiliacions, a la construcció ja s'han recuperat les xifres prèvies a la pandèmia, fet que no succeeix a la indústria ni als serveis.

Malauradament, encara es disposen de poques dades per a la majoria d'indicadors

que s'utilitzen habitualment per fer un seguiment del sector i en molts casos provisionals. Un indicador que és sempre molt informatiu és el que fa referència al consum de ciment. Tot i que les dades publicades des del mes d'abril de l'any passat fins al juny de 2021 encara són provisionals, es pot constatar que entre gener i juny aquest any el consum ha estat un -3,9% inferior al nivell del mateix període de l'any 2019.

D'acord amb el model economètric usat per la Cambra de Comerç i AQR-Lab, en base a tota la informació disponible, s'obté una estimació del creixement del VAB del 8,7% per al conjunt de l'any 2021 i del 7,6% per al 2022. Tot i que aquest creixement és inferior a la caiguda del VAB al 2020, si l'evolució del sector segueix recuperant-se al mateix ritme que els últims mesos estimem que, aproximadament, al final del 2021 el sector hauria recuperat el nivell d'activitat previ a la pandèmia.

La construcció es consolida com el sector on l'activitat es recupera més ràpidament

Es preveu un creixement de la construcció del 8,7% per al 2021

Taula 5. Evolució dels indicadors. Construcció

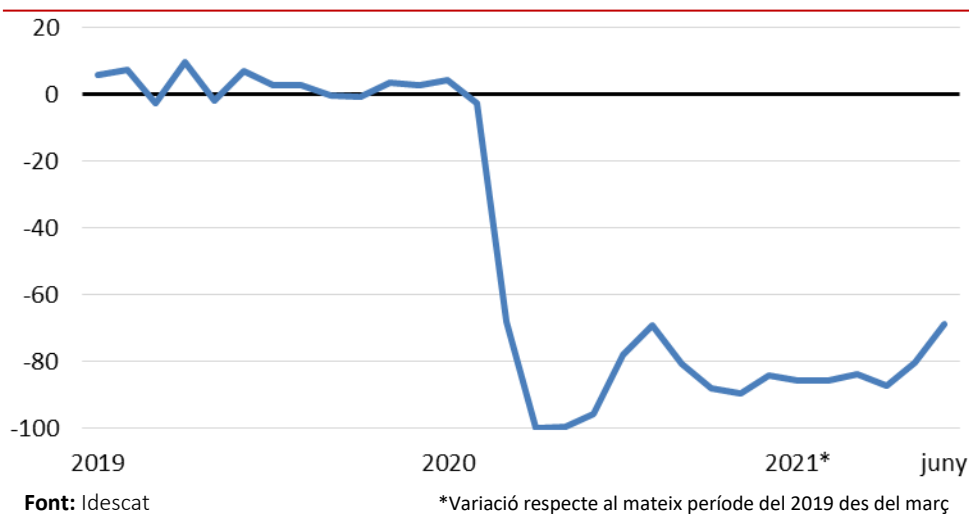
	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual*	% Variació acumulada**
Consum de ciment (milers de tones)	199,2	juny 21	1,4%	2,7%	-3,9%
Habitatges iniciats (nombre)	1.580	abril 21	-33,8%	-6,5%	2,9%
Habitatges acabats (nombre)	1.212	abril 21	-10,2%	69,3%	52,6%
Licitació oficial (milions d'euros)	387,8	juny 21	-5,3%	346,0%	78,0%
Afiliacions a la construcció total règims (milers)	214,9	juny 21	0,7%	2,1%	1,4%

Font: Idescat i INE

*Variació respecte al mateix període del 2019.

**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any amb el mateix període del 2019.

Gràfic 10. Pernoctacions en establiments hotelers (Taxa variació interanual, en %)

Serveis: previsió de creixement del 6,1% al 2021

Els serveis és el sector que més incertesa genera, i en el que l'impacte de la reobertura de l'activitat i l'eliminació de les restriccions de mobilitat més ha incidit. Tanmateix, com ja ha succeït des de l'inici de la pandèmia, és el sector amb un risc més elevat de veure's afectat negativament si l'evolució de la pandèmia porta a aplicar novament mesures restrictives. En definitiva, és el sector on les previsions s'han de prendre amb més prudència.

Ara bé, malgrat les incerteses, és un fet que en els darrers mesos és el sector que més s'està recuperant respecte als nivells de pre-pandèmia, sobretot aquelles activitats més afectades per les restriccions. Per exemple, si ens fixem en l'índex d'activitat dels serveis (IASS), entre gener i maig s'observa una variació respecte al mateix període del 2019 del -13,6% (a preus constants). En canvi, la variació del maig respecte al mateix mes de 2019 és del -7,0%, xifra que reflecteix una evolució gradual de recuperació.

Altres indicadors mostren també aquest procés de recuperació, tot i que en molts

casos es tracta d'indicadors relativament volàtils.

Així, el moviment de passatgers per transport aeri reflecteix entre gener i juny una caiguda respecte del 2019 del -85,1%, tot i que l'última dada del mes de juny posa de manifest una lleugera recuperació d'aquest indicador (-74,8%). Aquesta tendència també s'observa en cas del nombre de pernoctacions en establiments hotelers, atès que la taxa acumulada del gener al juny és del -79,7%, una caiguda força més significativa que la de l'última dada corresponent al mes de juny (-68,5%).

A partir de tota aquesta informació, les estimacions pròpies de la Cambra i AQR-Lab (UB) apunten a que un creixement del VAB dels serveis del 6,1% el 2021 i del 6,6% el 2022. Una conclusió addicional de seguiment d'aquest sector és que, a diferència de la indústria i de la construcció, els serveis encara es troben molt lluny de recuperar el nivell d'activitat previ a la pandèmia, especialment les activitats més estretament vinculades amb l'activitat turística.

Taula 6. Evolució dels indicadors. Serveis

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual*	% Variació acumulada**
Moviment de passatgers als aeroports (milers)	1.405,3	juny 21	63,7%	-74,8%	-85,1%
Turistes estrangers (milers)	251,5	maig 21	166,4%	-86,3%	-91,5%
Pernoctacions en establiments hotelers (milers)	2.156,3	juny 21	102,8%	-68,5%	-79,7%
Ind. d'activitat serveis (IASS) (índex 2015=100)	113,5	maig 21	5,3%	-7,0%	-13,6%
Afiliacions als serveis total règims (milers)	2.631,0	juny 21	-1,6%	-3,7%	-1,5%

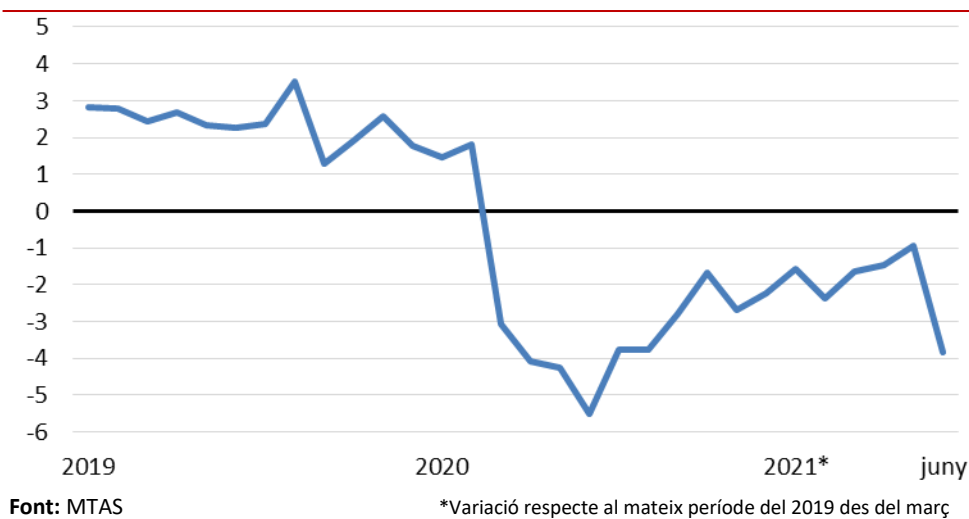
Font: Idescat i INE

*Variació respecte al mateix període del 2019.

**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any amb el mateix període del 2019.

El comerç s'està recuperant més ràpidament que l'allotjament i l'hostaleria

Els serveis creixeran un 6,1% el 2021, molt lluny de la caiguda de l'11,7% del 2020

Gràfic 11. Afiliats total règim (Taxes variació interanual, en %)

Mercat laboral: previsió de creixement de la taxa d'atur

Un dels trets més destacables d'aquest informe és que es confirma la forta recuperació de l'activitat en els darrers mesos, especialment dels sectors que més han patit l'impacte de la pandèmia. En conseqüència, l'evolució del mercat laboral en els últims mesos també ha sigut netament positiva, tot i que en el moment de tancar aquest informe no es disposa de l'enquesta de població activa (EPA) del 2n trimestre.

El nombre d'ocupats el 1r trimestre era només un -3,0% inferior als ocupats del quart trimestre de 2019, segons l'enquesta de població activa (EPA). Per tant, gràcies a l'aplicació dels ERTO l'impacte de la pandèmia en el nombre de llocs de treball destruïts ha quedat molt suavitzat.

A més, si analitzem el conjunt de treballadors afiliats a la Seguretat Social, règim general i d'autònoms, la variació acumulada del període gener – juny respecte al 2019 és d'un -1,5%. Aquesta estadística també ens mostra com l'instrument dels ERTO ha permès reduir

notablement els efectes de la pandèmia sobre la destrucció d'ocupació.

L'evolució de l'atur registrat confirma que la pandèmia ha tingut un xoc negatiu destacat en el mercat de treball. Addicionalment, reflecteix que l'impacte de la crisi no ha estat homogeni a nivell sectorial. Així, si comparem el període de gener a juny del 2021 amb el mateix període del 2019, el nombre d'aturats és un 28,3% superior en mitjana. Les diferències són importants entre els sectors econòmics: un 15,2% a la indústria, un 22,0% a la construcció, un 31,3% als serveis i un 32,0% a l'agricultura.

Totes aquestes dades es poden sintetitzar en les previsions de cara a final d'any. D'acord amb estimacions pròpies, l'ocupació efectiva (tenint en compte la incorporació al mercat de treball dels afectats per ERTO) podria arribar a créixer un 4,0% en el conjunt del 2021. Finalment, la previsió, també per al 2021, és tancar l'any amb una taxa d'atur del 13,3% (dues dècimes menys que en l'informe anterior).

Previsió d'increment del 4,0% del nombre d'ocupats efectius l'any 2021

Es preveu una taxa d'atur del 13,3% per al conjunt del 2021

Taula 7. Evolució dels indicadors. Mercat laboral

	Darrera dada	Període	% Variació mensual/trimestral	% Variació interanual*	%Variació acumulada**
Afiliacions al règim general i autònoms (milers)	3.367,1	juny 21	-1,9%	-3,8%	-1,5%
Atur registrat (milers)	445,9	juny 21	-7,5%	24,8%	28,3%
Ocupats (EPA) (milers)	3.373,9	1T-21	1,0%	-0,5%	-0,5%
Taxa d'atur (EPA) (percentatge)	12,9	1T-21	1,0p.p	1,3p.p	1,3p.p
Cost laboral per treballador i mes (euros)	2.775,6	1T-21	-4,9%	1,1%	1,1%

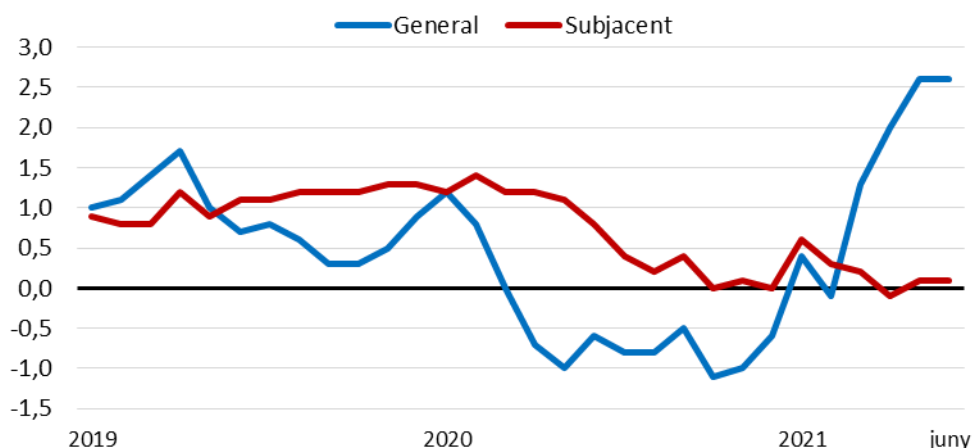
Font: Idescat, INE i MTAS

*Variació respecte al mateix període del 2019.

**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any respecte al mateix període del 2019.
p.p: punt percentuals

Gràfic 12. Índex de preus al consum

(Taxa variació interanual, en %)

Font: Idescat i INE

Preus: fort increment de les taxes d'inflació

La darrera dada publicada sobre la inflació a Catalunya, referida al mes de juny, es va situar en el 2,6%. Aquesta taxa és molt superior a la que ha experimentat l'economia catalana durant els darrers anys. Cal remuntar-se a l'abril del 2017 per trobar-se amb un creixement dels preus superior. De fet, l'any 2020 va venir marcat per taxes negatives (deflació) a partir del mes d'abril, tot i que en els darrers mesos s'han recuperat les taxes positives (inflació).

Un element important d'aquest informe, a diferència del de fa tres mesos, és que aquestes dades poden ja interpretar-se com una senyal clara de pressió alcista del nivell de preus. Un element clau per entendre aquesta tendència a l'alça és la conjunció de diversos factors cíclics. Els més rellevants han estat l'augment pronunciat del preu del petroli des de fa alguns mesos, assolint valors molt elevats i superiors als 75 dòlars per barril al juliol, els augments dels costos de transport, l'increment dels preus dels drets d'emissions del CO2 i les limitacions

d'aprovisionament d'alguns productes industrials.

De cara als propers mesos, els models de previsió utilitzats per la Cambra i per AQR-Lab apunten a la que inflació seguirà una tendència alcista. En concret, s'espera tancar l'any amb una inflació propera al 3,0% i una taxa anual per al conjunt del 2021 del 2,4%, fet que suposa una revisió a l'alça molt important en comparació amb la previsió de fa tres mesos (1,3%).

De cara al 2022 però, s'espera un avanç més moderat del nivell de preus, amb una inflació anual de l'1,6%. Per tant, les nostres previsions es troben alineades amb les de les principals institucions nacionals i internacionals per a l'economia espanyola. No obstant això, existeix un debat intens sobre si l'augment de la inflació es deu a factors cíclics o si també hi juguen elements de caire estructural, fet que ens obligaria a revisar a l'alça la inflació per sobre del nostre escenari central actual.

La recuperació de la demanda farà pujar la inflació els propers mesos

Es preveu una taxa d'inflació per al conjunt del 2021 del 2,6%

Taula 8. Evolució dels indicadors. Preus

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Índex de preus al consum (índex 2016=100)	107,6	juny 21	0,5%	2,6%	2,4%
Índex de preus industrials (índex 2015=100)	110,5	juny 21	0,9%	10,2%	8,2%
Inflació subjacent (índex 2016=100)	105,3	juny 21	0,2%	0,1%	0,6%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any.

Cambra de Comerç
de Barcelona

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

AQR-Lab

Informe trimestral de conjuntura catalana

Juliol del 2021

© Cambra de Comerç de Barcelona i Laboratori de Transferència d'Anàlisi Quantitativa Regional (AQR-Lab)

Equip de treball

Universitat de Barcelona:

Jordi Suriñach

Ernest Pons

Cambra de Comerç de Barcelona:

Joan Ramon Rovira

Carme Poveda

Sandra Gutiérrez Cubero

Jaume Martí

Data de tancament: 27 de juliol del 2021